

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpaſchneeks un apgahdatajs.

Mahjas weefis isnaht ween reis pa nedetu.

Makfa ar pefufhtifchana
par paſti:
par gadu 1 rub. 60 kap.
" puſgadu 85 "

Makfa deſ pefufhtifchanaſ
Rihgā:
par gadu 1 rub. — kap.
" puſgadu 55 "
" 3 mehneſchi 30 "

Mahj. w. teel iſdohts feſt-
deenahm no p. 12 ſahloht.

Makfa
par fludmaſchana:
par weenas fleijas ſmalſu
rakſtu (Petit-) rindu, jeb
to weetu, lo ſahda rinda
eemem, makfa 10 kap.

Redakcija un eſpedizija
Rihgā,

Ernst Plates bilſchu- un
grahmatu- drufatawā pee
Režera baſnizās.

No. 7.

Seſtdeenā, 15. Februar

1875.

Rahditajs.

Jaunafahs ſinas. Telegrafa ſinas.

Geļfemes ſinas. No Rihgas: kahds wahrs pahr Kronwalda Atti. No Wez-Drufu miuſchās: gohdigs ſaglis. No Wezumuiſchās puſes: labibas augſchana, peknaſ dīſchana, bibliotetas eetaiſchana. No Kurſemes: pahr Rohlas likumem. No Behterburgas: pahr jauneem pilſfehtas likumem.

Ahrſemes ſinas. No Wahzijas: nelahrtiba baſnizās-mantas pahrwaldibā, — pahr Biſmarcka iſtafchanohs. No Franziņas: preeſchlikums pahr ſenata faſtahdiſchana. No Rohmas: pahweſta rakſis pee biſkapeem Bruſſija.

Puſgrandneeks. — Amerikaneſchu ſpehtotaji. — Sina pahr uſſaukteem Rihgā. — Siſti noſtitumi ij Rihgas. — Riſſu tobli. — Kronwalda Attim. — Atbildes

Reelikumā: zaur rumſibu pee gaiſmas. Grandi un ſeedi.

Jaunafahs ſinas.

No Jelgawas. Rā Kurſemes gubernijas awiſes laſam, tad Wiſaugſtali apſtiprinatais likums pahr nowadu nodohſchana maſfaſchana preeſch kara-deenasta eſtahuſſcheem ſlan tā: „Behz kara-deenasta likuma § 26. un 31. teem, kaſ frontes deenasta ſtahw un tapat teem, kaſ pirmo gadu lā reſerwā atliski, buhs ſwabadeem buht no wiſahm walſts, ſemſtibas- un nowadu-nodohſchana. Winu weeta tahs buhs iſpildiht teem peede-rigeem nowadeem. Pee tam tohp ſinanzminiſter lungam atwehlehts, kur wiſch redi, ka kahds nowads zaur ſchihm dwehfelehm pee walſts- preſtandu nodohſchana preeſch kara-wihreem tohp par daudſ apgruhtinahts, ka tur tad waj nu wiſa ta ſuma jeb ſahda data no rehſinumeem tohp atlaiſta.

— Jelgawā tihs ſcho waſaru no 10ta lihds 20tam Juni notureta wiſpahriga induſtrijas, amatneezibas- un ſemkophibas-raſchojumu iſſtahde ſem Kurſemes zeen. gubernatora Paul v. Lilienfelde lunga apſargafchanaſ. Uſ iſſtahdi eeſuhtamas leetas wiſu wehlaſi lihds 1mam Mai ſch. g. jauſdohd. Iſſtahdes komiteja atrohnahs Jelgawā. Gohda algas buhs ſudraba- un bronſes-medalaſ un uſteikſchanaſ rakſti.

No Wahzijas. Tee Wahzu awiſes („Germania“) numuri, kurās pahweſta rakſis pee biſkapeem (ſkatees to ſinu no Rohmas ſchini numurā) ir uſnems, ir tiſuſchi aiſleegti un minetas awiſes redaktors tihs pee atbildeſchanaſ teeſas preeſchā ſaukts, ka wiſch uſnehmis rakſtu, kaſ uſ nepaſlauſibu pret waldibu ſlubina. Schi paſcha mineta pahweſta rakſta deht ari ſahdai žitai Wahzu awiſei („Weſtpähl. Merkur“) tiſuſchi aiſleegti daſchi numuri. Ultramontanu partijas awiſes ſinams pahweſta rakſtu aiſſtahw, ſajidamas, ka pahweſtam ſawa amata deht tā peenahzees rakſtiht un jaunohs baſnizās likumus par launeem apſihmeht.

No Parijhes. Tautas ſapulzes leelaka data atſihſt par

labu to preeſchlikumu pahr ſenata faſtahdiſchana (ſkatees to ſinu no Franziņas ſchini numurā), un tapehz noſpreda, ka minetais preeſchlikums tuhdaf janem pee apſpreeſchanaſ. Starp teem tautas ſapulzes lohzeleem, kaſ preeſchlikumu par labu atſihſt, atrohnahs dandſ wihri no augſta dſimuma, tā par prohwi herzogs Brogli, Schonwiles prinziſ u. t. pr.

No Rohmas. Italiņas tautas weetneeku ſapulze tiſa peenems ahrigu leetu miniſterijas aprehſinajums pahr walſts iſdohſchana un nahza pee apſpreeſchanaſ ſinanzminiſtera Mingetti aprehſinajums pahr walſts iſdohſchana preeſch 1875ta gada, pee kam Mingetti iſſklaidroja, kahdas pahrgrohſchanaſ wiſch nodohmajis naudas leeta iſdariht, turklaht peeminedams, ka alus- un ſpirkta-tule palikſchoht ſchim brihſcham beſ pahrgrohſchanaſ. Senatā tagad teel pahrpreeſts, waj nahwes ſohds buhtu atzelams waj nē.

No Spanijas. Beidſamā laiķā tā ſakohht kara-trohſnis Spanija bija apluſie. Waldibas kara-pulki, eeſahkumā Karliſtus ſakaudami, teem par ahtri uſbruka, tā ka tiſa no Karliſteem ſakauti, un tad atkal waldibas kara-pulki pahri kauti-nds Karliſtus ſakahwa un pehz tam nekahdas ſinas pahr leelakahm kauſchana ne-atnahza; bija jadohma, ka Spanijas waldiba wairaf ſpehkus eeſpreeſchu lohpa ſadabuhht gribedama, tad ar leelu kara-ſpehku Karliſteem uſbrukſchoht un tohs pee meera peeſpeediſchoht. Tā tas ari leekahs buht, jo tagad laſam awiſes, ka Spanijas waldiba paſludinajuſe jaunu rekrufſchu nemſchana, kahdus 70,000 rekrufſchu. Zaur ſcho jauno rekrufſchu nemſchana gan tihs waldibas kara-pulki pawairoti, bet walſti zaur to weetahm nemeeri zelſees, jo ſehniņa Alſonſo waldiſchanaſ tapehz til daudſ to peekriteju (draugu) radahs, ka dohmaja, ka nu reis wiſi nemeeri beigſees, ka Karliſtu nedarbeem reis gals buhſchoht. Bet Karliſti wehl naw apſpeeſti, meers wehl naw panahkts, turpretim wehl jauna rekrufſchu nemſchana, kaſ rahda, ka waldiba ſchim brihſcham wehl naw ſpehziga deeſgan preeſch dumpineeku apſpreeſchanaſ. Sinams kaſ ſklaidraſi tahs leetas pahrsin, kaſ gan pret waldibu nekurnehs.

Telegrafa ſinas.

No Berlues, tai 13. (25.) Februari. Gaiba, ka ſiſtis Biſmarcks no ſawa amata uſ 6 mehneſcheem atlahpſchotees weſelibas lohpschanaſ deht. Tahs waldibai tuwafi ſahwedamas awiſes iſſklaidro, ka pahweſta rakſis iſſaka rewoluzijas- jeb dumpjadohmas.

Gefchmeses sinas.

No Rihgas. Iſgahjuſchâ numurâ to behdu ſiru iſſumâ paſtrojam, ka mums nahwe uſ muhſchigo duſu aiſweduſe wiſru, kaſ ſawu tantu miſledamâ un preelſch taſs ar wiſeem ſpeh-keem ſtrahdadamâ, daudſ zeetis un pazeedamâ daudſ panah-ziſ ne preelſch ſewis, bet preelſch mums Latweeſcheem un preelſch wiſas Latwuju tautas, lai gan wehl deefgan tahdu rohdamâ, kaſ wina nopelnus wehl naw ſpehjuſchi pilnigi ſa-jeht, jo ne iſſatram taſs gaiſchas prahta azis peeſchirtas, ka taſ jaw eepreelſchu waretu to weſelu graudu augtuſ pa-redſcht, kaſ augliga ſemê ſehti ſahſ kuplei augt un plaukt. Tapat ar muhju Kronwalda Atta darboſchanohs un puble-ſchanohs uſ uſihtigas tantas ſetniga darbu lauka. Daudſ mums buhtu ko ſtahtſiht, ja gribetum peenahkami iſſtahtſiht, ko wiſch mums un muhju leetai par labu ſtrahdajis un pub-lejees, jo mums wehl ſchehlums par daudſ ſirdi aiſgrahbis, ka wiſch til agri no mums ſchlihtrees; bet taſdâ wahrda par wina nopelnu gan buhs japeemin (turpmat zerejam jo pla-ſchas ſinas pahr winau paſneegt). Rahdu ſtahwolli wiſch eenehmis Latweeſchu tautas zen-ſchanâ, pahr tam ſchoreis neko nepeemineſim, ka ari to ne-eewehroſim, ko ſchejeenas Wahzu awiſes par winau ſajijuſchas, bet tilai diwi leetas neatſtahtſim ne-eewehrotas, kuras Kronwalda Attis daudſ ſtrahdajis. Schihs leetas ir: Latweeſchu walodas iſſlohpjchana un ſkohlâs buh-ſchanas weizinaſchana. Gan neweens iſ muhju Latweeſchu raſtneekem nebija ta ka wiſch eeguwis Latweeſchu walodas garu un winaſ ſikumus; neweens ari nebija til iſweizigs ka wiſch wezus, jaw ſen aiſmitſtus wahrduſ pee gaiſmas zelt un waijadſigohs jaunus atſihtſiht un leetâ liſt, zaur ko wiſch pee walodas iſglichtoſchanas un kupleinaſchanas daudſ ko pa-lihdſeja. Kad walodas leetâ, ihpaſchi taſhda jauna wahrda deht dohmas ſchlihtrahâ, tad wina ſpreedums mehdsâ buht ga-la-ſpreedums. Reels nopelnus winam peeſchirtams wiſpahriga Latweeſchu ſkohlotaſu ſapulzê, ka to ſawâ laika jo plaſchi ſinajam, no wiſpahrigas ſkohlotaſu ſapulzes runadami. Zaur ſawu plaſchu ſinaſchana ſkohlâs buh-ſchanâ wiſch wiſpahr-iga ſkohlotaſu ſapulzê bija par wadoni un wina wadiſchana tiſa no wiſeem par lohti derigu un teizam uſ atſiht. Kreetis ſkohlotaſu, dſiki mahzihts walodu pratejs, iſhts dehlâ ſawai tautai buhdamâ wiſch paliks mums muhſcham nepeemirſtamâ.

No Bez-Druſtu muſſchas. Bez-Druſtu grunteneekam R. B. tiſa preelſch lahdeem 1½ gadeem atpakat 184 rubl. ſ. no iſſtabas iſ aiſſehgta ſkapja iſſagti. Gan klauſchnaja, gan teefa melleja, bet kaſ ſagts taſ ſagts. Bet ſchini gadâ tai 1mâ Februari wakarâ wehlu teel pee walſts wezala lohga ſtipri dauſihts un kad walſts wezakais, kaſ pîrmâ meegâ bija aiſ-midſis, uſmohdinahts pee lohga pee-eet ſtatitees, kaſ taſ par tahdu, kaſ tur dauſahs, tad wiſch eeraudſija weenu wiſru, uſ ſirgu ſeſſcham. Til lihdſ jahjejs walſts wezako ceraudſi-jiſ, tuhliſ praſſijis, waj ſchis eſoht walſts wezakais un kad walſts wezakais atbildejis, ka wiſch taſ eſoht, tad jahjejs wairaf reiſu pa lohgu ſitis, kamehr ruhti iſſitis un tad teizis: „Ja ir R. B. nauda, atdohdat to winam.“ To ſajidamâ lohgu ſtarpâ ko eeliziſ, tuhliſ aiſjahja. Walſts wezakais ka ari jiti mahjas laudis azu-mitkli iſtreuhluſchees, bet pehdigi eet ahra un atrohd ſtarp dubultlohgu naudu — 184 rubl. ſ. Tuhliſ rihtâ walſts wezakais ar ſawu nahburgu (ſaiminu) tam wegam wiſram, kaſ ſawu ſaimneeſibu ir nodewis meitas wiſ-

ram, to naudu aiſneſa un atdewa, par ko wezais lohti pree-zajees un pateizees. Wiſeem par to japreezajahs, ka ſaglis ſawai ſirdſapſinaſchana iſ paſlauſijis, kaſ winam meeru naw dewuſi. Nu wiſch ir pehz ta wahrda darijiſ: „kaſ ſadſis, tam wairâ nebuhſ ſagt u. t. pr.“ Raut taſ wiſi ſagti, bleh-ſchi, melkuti u. t. pr. klauſitu ſawai ſirdſbalſei un ſapat ari daritu.

J. B.—ch.

No Bezumuiſchas puſes. Bagahjuſchais 1874tais gads muhju apgabala nebij wiſ weens no teem labi augligeem, bet widus gads. Rudſi bij brangi augumâ un tapat raſchâ. Kwee-ſchi muhju apgabala neteel ſehti. Meeſchi, ſauſa laika la-bad knapi augumâ, bet pehz ſchahda auguma labi raſchâ; au-ſas tapat. Eini, zaur zaurim nemoht, ſlitti noauga un pa-tulaini. Muhju puſe til no lineem to leelako naudas eenem-ſchannu panahſ un kad wina plahni auguſchi, tad maſ naudas eenemſchannas; tapehz ari daſchs ſaimneekâ, kaſ ſawâ muhſchâ malku uſ Rihgu naw wedis, tagad taſs 7 juhdses pee laba zeta it weegli ar malkas weſchumeli aiſlaiſch, ka waretu naudu preelſch nohtigahm waijadſibahm dabuht; ſinamâ daſchs ari tadeht til malku pahredoht, ka nauda buhtu ko bairiſcha alus un „lilla“ eepirſtees un „paſchmohreht“. Seens ir labâ ſa-nemts, bet maſ un tapehz no baribas truhtuma jabaidahs. Schihs puſes ſenturi, uſ ſawahm leelahm, bet plikahm pla-wahm palaiſdamees, lohti maſ abſoliau ſehj un tapehz neaug-likatâs gaddâs baribas truhtums. Par 6 pehdu weſmu, praſta gara grihla ſeena malka pee mums 10 rubl. ſ. Par rudſu ſalmeem tahdu paſchu weſumu 6 rubl. ſ. un ko til pee reta ſemlohpja war dabuht un ſinamâ wairaf pee taſhda, kaſ netur peederigo lohpu ſtaiktu. Pahr weſelibu rmajoht, japeemin, ka ſehrgas pee zilwekeem naw nekahdas; tapat lohpiini pee weſelibas uſturahs. Bet mihtais laſitajis, ſaimneeſiba ſtipru ſaimneeku muhju puſe ari deefgan un ſchee iſeet uſ labakahm leetahm neka uſ bairiſcha un „lilla“ dſer-ſchannu; par prohwi veemineſim iſgahjuſcha gada bales iſrihloſchannu Bekerſkohlâ un tagadeja laſiſchannas bibliotekas dibinaſchannu, kura no 23. Januar ſch. g. Bekerſkohlâ atwehrtâ, kur iſſkatris, kaſ 1 rubl. ſ. gada malkas eemalajis, war dabuht daſchadas grahmataſ laſiht. Behni ari teel papilnam ſkohlâ raiditi un ka dſir-damâ, walſts waldiſchana nodohmajuje palihga ſkohlotaſu pee tagadejâhs ſkohlâs peereent, kaſ Kreewu walodu mahja, jo weens patâ ſkohlotaſu newar ſpeht 100 un wairaf behneem wiſas waijadſigas ſinaſchas un wehl Kreewu walodu mahziht. Slawe tadeht tatram labam darbam!

Jaunſemes Mahrtiſch.

No Kurſemes. Sawâ 1mâ numurâ no Leepajas puſes ſinas paſneegdami peeminejam, ka Durbes mahzitaja muſſchâ eſoht ſkohlotaſu konſerenge notureta, kur ſtarp zitahm waija-dſibahm ari pahr to eſoht ſpreectis tapiſ, ka wiſu labaki preelſch Kurſemes lauku-ſkohlâhm waretu ſikumus no augſtas wal-diſchannas iſluhgt u. t. pr. „Latweeſchu awiſes“ N° 7 atrohd-am garaku rakſtu, kaſ uſ mineto ſino iſ Durbes un Kur-ſemes ſkohlâ ſikumeem ſihmejahs. Par iſſkaldroſchannu ſkohlâ ſikummu leetâ tahdu gabaliau iſ mineta rakſta ſchê uſſihmeſim: „Winu (mineto ſiru iſ Durbes) laſoht mums tuhdaſ taſs dohmas nahja, ka ta taſ iſhti nebuhſ warejis buht un ran-dſijahm ſkaidratas ſinas par to leetu dabuht. Skohlâs ſi-kumu truhtums ir pateſi behdiga leeta un gut ſmagi uſ wi-ſas muhju laukſkohlâ dſiſwes; to eſam jaw daudſkahrſtigi ap-leezinajuſchi un pee tam nemiteſimees, kamehr buhſim tohs pa-

nahkufchi. Ja nu ari Durbes ffohlotaji fawas balsis luhg-fchanā un pafklubinafchanā gribetu pagelt, kur derigs un darāms, tad buhtum pilnam weenis prahtis. Bet mehs ari newaram pamest ne-ewehrotu, ka ta ffohlas likumu leeta ir jaw pa labu gabalu uf preefchu pawesta un ka ari tagadejam Kursemes muifchneeku wezafajam, kam tā semes preefchfchahwani, pirmajam fchi leeta jawed un kam ta ari dfti firdi ruh, ir ari laimejees, jaw daudsus no kawekteem pahrawareht, tā ka zeriba uf drihsu likuma panahfchani ftipri aug." Tā „Lat. aw." Ii fchihš finas nu redsams, ka par likumeem preefch Kursemes laufffohlahm teel gabdahts.

No Pehterburgas. Balfspadohmē tai 1mā Februari fahkufchš fpreefchana pahr jauno pilfsehtas likumu ewefchani wakara-pufes guberniju pilfsehtās, tas ir tais pilfsehtās, kas atrohnahs Kaunas, Witnas, Witebfkas, Mogilewas, Grodnas, Minfkas, Wolinijas, Padolijas un Kijewas gubernās. — Kā dftird, tad pahr Kewas upes Pehterburgā tiks faifihšs pastahwigs tilts tur, kur tagad fchahw Liteini-tilts. — Wiſaugftati ir pawehlehts, likt kalt par 3 milionu kapara (wara) naudas, tas ir 50 rbl. if puda.

— Tee deenwidus-ſkreewijā dftihwodami un pee fweſchahm tantibahm peederige ſkreewu pawalftneeki newaroht apdraudſetees ar tahm dohmahm, ka wineem pehz wiſpahriga kara-dee-neſta likuma ja-eeſtahjahs kara-dee-neſtā. Tā par prohwi (tā ſkreewu awiſe „Goloſs“ ſino) no teem 7 Tartareem, kas Aluſchtas walſti tila nodohhti ſaldatōs, efoht 4 tuhliſt iſbehguſchi. Tartari uf tam dohmajohi, ka pawafari wareſchoht ar Turku kara-kuſgeem aiſbeht uf Turziju. (Tartareem un Turkeem ir ta pate tiziba). Uf behgſchani dohmadami Tartari ſawu mahjas buhſchani nolaiſchoht un ko tik warohht, to pahrdohdoht. Senaf pa ſemas laiku Aluſchtā newareja ne par lahdu naudu dabuht ſriſchu gatu, turpretim tagad tur eeſaiſti ſchetri ſlak-tuhſchi, jo Tartari tahdā daudſumā ſawus lohpinus pahrdohdoht. Ari ſemes gabali teel uf pahrdohfchani iſfohliti, bet naudas truhtuma deht tilai reſs kahds pirzejs atrohnahs.

Ahrſemes ſinas

No Wahzijas. Tagad fpreefch un gudro pahr to, pehz kahdas noliktas kahrtibas baſnizas-manta buhtu pahrawaldama. Schahda pahrawaldiſchana ir iſrahbijuſehs par wajadſigu, tapehz ka baſnizas-mantu pahrraudſidami atrabuſchi pahrawaldibā leelu nekahrtibu. Kahda fchi nekahrtiba, to kauſchu apgais-fchanas miniſteris Dr. Falks tautas weetneeku ſapulzē pahr baſnizas-mantas pahrawaldibu runadams, iſfajijis. Iſhumā to tē peemineſim. Waldiba bija likuſe pahrraudſiht baſnizas-mantas waldibu Gneſenes baſnizas aprinki un pahrluhks bija leelas nekahrtibas atradis, ko nu miniſteris Falks ſawā runā peeminejis. Minetais pahrluhks ſawā pahrfłatā ſaka: „Biſkapa laſes-dee-neſtneeki (mantas-ſinataji) tai 8tā Juni konſiſtorijas laſes rehſinumus bija noſlehguſchi un iſ ſcheem rehſinumeem bija redsams, ka laſe atrohdotees ſkaidrā naudā kahdi 52,000 dahlderu. Kad nu 9tā Juni laſe tila pahrraudſita, tad atrada ſkaidras naudas wairaf neka 83,000 dahlderu. Newareja nekur atrast nedf iſſinaht, no kureenes tee 31,000 dahlderu raduſchees. Pahrluhks, zitadi iſweizigs un gudrō wihrs, neſinaja, tā lai ſcho leetu iſſkaidro. Wiſch lika atſaukt weenu walſis-laſes grahmatu wedeju, kas tur tuwumā bija, kahdā naudas leetas prozeſe iſmekleſchani turedame. Minetam grahmatu wedejam bija trihs mehneſchus ſtingri ween ko ſtrahdaht,

lai zil neko waretu rehſinumus kahrtibā dabuht. Rehſinumus faſlahdidams wiſch nu atrada, ka gandrihš jaw 10 gadus Gneſenes konſiſtorijas laſes-laſeeriſ leelakas naudas ſumas aiſturejis un ka konſiſtorija un patš biſkaps to ſinajis un taſchu neko naw darijis, lai ſchahda nekahrtiba tiltu iſnihzinata. Zaur teefas iſmekleſchani ir peerahdihts, ka neween ſawahkta kolektes nauda (Behtera graſchi preefch pahweſta), daudf tuhlfſtoſchu, un daſcha no rentehm eenahkuſe nauda aiſtureta, bet daſchi naudas-kapitali pawifam paſuduſchi un rakſti un papihri iſnihzinati, kas uf paſuduſcheem kapitateem ſihmejahs, tā ka pilniga iſmekleſchana naw eeſpehjama. Tee baſnizas-mantas pahrawalditaji, kas neſtahw ſem laizigas waldibas pahrraudſichanas, waj nu negribedami, waj newaredami, ir lohti nekahrtigi un negohdigi naudu pahrawaldijufchi. Bet neween naudas leetā atrohd nekahrtibu, ari zitās pahrawaldiſchanas nodatās tahda pate nekahrtiba un palaidniba. Tā par prohwi pee tureenās preeſteru ſeminara peederigā muifchā wiſas ehkas tā nolaiſtas, ka tahs wairs naw ſataifamas (iſlahpamas) bet no jauna buhs jabuhwe. Seminaris ari ſakrahjis kahdus 18,000 rublus un par to naudu buhtu warejis ſawas muifchās ehkas labā buhſchana uſtureht; bet biſkaps nehmis ſcho naudu ſawā ſinā un lai gan minetas muifchās rentneeks daudf reiſ biſkapu luhdſis, lai naudu dohdohht preefch ehku ſataiſifchanas, tad tomehr biſkaps neweenu grafi nedewis. Pahr mahzitaju- (preeſteru-) muifchu un baſnizas-mantu pahrawaldiſchani runajohht jaſaka, ka tur ari deeigan nekahrtibas atrohnamas, lai gan katra baſnizas-pahrawaldiſchana (Gneſenes aprinki) ſewiſchki wehl naw pahrraudſita, bet kad biſkapa baſnizas-mantas pahrawaldiſchana tahdā nekahrtigā buhſchana atrohnahs un tai peenahkahs preeſteru baſnizas-mantas pahrawaldiſchani peeraudſiht, tad gan war dohmaht, ka tur nekahrtibas netruhkē. Miniſteris Falks tad ſawā runā daſchus notikumus peemineja, kas ſihmejahs uf nekahrtibahm baſnizas-mantas pahrawaldibā no preeſteru pufes. Tē nu dabuja dſirdeht, ka daſchš preeſteris ſawas baſnizas eenemſchanas jeb naudas-eeuahfchanas wairaf gadu nebija grahmatā eerakſtijis un kad nu wiſch nomira, tad newareja ſinaht, zil ir wina manta un zil ir baſnizas-manta, tā ka weetahm ſtarp preeſtera radeem un baſnizas-pahrawaldibu iſzehluſehs prozeſe mantibas deht. Wiſadas nekahrtibas uſrahdijis miniſteris Falks tad ſawu runu beigdams ſajija, ka wajadſetu katotu baſnizas draudſes uf ſawahm paſchu kahjahm noſtahdiht, waj nu zaur ihpaſchu likumu waj ari zaur paſklubinafchani un atgahdinaſchani, lai paſchas nopeetni un kreetni par ſawahm dariſchanahm ruhpetohē. Buhtu katotu baſnizas draudſehm paſchahm par labu, kad ſcho padohmu eegetu par likumu.

— Wahzijas keiſara faſlimſchana, pahr kuru winu nedetu tila ſinohts, tagad ir beigufehs un keiſars atkal ſpirgts un wefelē. — Weidſamā laikā ahrſemes awiſes daudf ſinaja pahr Wiſmarke iſſtahſchanohs iſ miniſterijas; pehz tam gandrihš wiſas awiſes ſchahdu ſinu atſauza, bet tā leekahs, tad ſchahda ſina naw wis beſ pamata, jo Wiſmarke wefeliba ir teefcham lohti wahja. Pehz ahrſtu iſpreduma Wiſmarke wefeliba efoht zaur tahm daſchlahrtigahm ruhpehm, darboſchanahm un nepatſchahanahm til wahja palikuſe, ka wiſch tilai kahdus trihs gadus wehl dſihwotu, ja wiſch uf kahdu laiku no ſaweem darbeem neatkaphſchotees, ſawu wefelibu kohpdams. Kā dſird, tad ari Wiſmarke efoht nodohmajis uf ugaku laiku no ſawahm darboſchanahm atkaphptees, lai waretu ſawu wahju wefelibu

stiprinaht. Bismarcks ari esohht par tam runajis, ka wina weeta (prohti kad winisch pawisam no fama amata ahtstahtohs) buhtu eezelams Benningens. Dr. Lasfers, weens no teem gu-drakeem Wahzijas tautas weetneekeem un duhschigs karotajs pret ultramontaneem, jaw preelisch kahda laika stipri faslimis. Ka dsud, tad Lasfers faslimis ar karsoni un tapehz wehl kahdas nedetas aisees, lihds drohschi warehs sinahrt, ka flimiba beigsees. Schim brihscham par mirschjanu gan naw jabihstahs.

No Franzijas. Isgahjuschâ numurâ peeminejam, ka preelischlikums par senata fastahdischanu tika pahrspreests, bet pee balsofchanas netika peenents. Tagad nahzis tahds preelischlikums pahrsenata fastahdischanu pee apspreefchanas, kas laikam gan tiks peenents. Preelischlikums ihsumâ flantâ: 1) senats ir fastahdishts is 300 lohzeektem, 225 zelami no departementehm (gubernijahm) un kolonijahm un 75 no tautas fapulzes. 2) Neweens newar palikt par senatori, kas naw no dsimuma Franzusis un wisu masal 40 gadu wezs. 3) Tee no departementehm un kolonijahm zelamee senatori teel iszelti ar balsu wairumu, un 4) tee no tautas fapulzes zelamee senatori teel tapat ar balsu wairumu pehz wehleschanas listehm iswehleti. 5) Tee no departementehm un kolonijahm zelamee senatori teel eezelti us 9 gadeem un 6) tee no tautas fapulzes zelamee senatori teel us wisu muhschu eezelti. 7) Senatam ir daliba pee likumu dohschanas. 8) Senats war teefu spreesi pahrsrepublikas presidentu jeb pahrs kahdu ministeri. 9) Senats zelams mehnesi preelisch tam, kad tautas fapulze isfchirahs, un senats fahl fawu amatu, kad fapulze isfchirufchsh.

Ka Mak Mahons un tahs daschadas partijas isturahs pret to nupat peemineto preelischlikumu pahrsenata nogrunteschanu, pahrs tam nu kahds wahreds japeemin. Mak Mahons esohht ar to preelischlikumu ar meeru un esohht to par labu afinis. Kad pahrs to tika spreesi, waj kahdi senatori nebuhtu no Mak Mahona ka preelischneeka zelami, un ta spreeschoht dohnu siarpiba radahs, tad Mak Mahons fazijis, ka winisch negriboht, lai wina dehl (prohti ka winisch no fewis senatorus zel) preelischlikuma apspreefchanu tiktu kaweta. Tad winisch eelshkigu leetu ministerim fazija, lai tas fapulzei teizohht, ka winisch, prohti Mak Mahons, negriboht pats no fewis senatorus zelt. Ministeris us Werjati nobrauza, kur fapulze atrohдах, un tai to sinamu darija.

No Hohmas. Pahwests islaidis sihwu rakstu pret Bruhschu waldbas pee Bruhschijas biskapeem. Raksts ir par gamu, lai to waretu schu wisu pasneegt, bet kahdu datu gan schu usfihmesim, lai zeen. Iasitaji paschi waretu spreesi, ar kahdu pahrsdrohschibu pahwests Bruhschu waldbai usbruhl. Teem likumeem (ta pahwesta raksta lasams), kas beidsama laikâ pret basnizas teefibahm islaisti un zaur kureem jaw tif daudj freetni un usfizamî basnizas-kalpi tikuschî aiskerti, teem likumeem wehl jauni klast peelikti, kas basnizas teefibas pilnigi apgahsch un biskapu ne-aisteekamu taisnibu isnihgina. Schinis likumods teel tahdeem, kas pee garidsneeku kahrtas nepeeder, ta wara peeschkirta, ka witi war biskapeem un ziteem basnizas waldineekeem amata waru atnemt. Zaur scheem likumeem nu daschadas pahrestibas noteel garidsneekeem, kureem fawas amatu darischanas pilniga wata naw aktauta, bet teel no laizigeem likumeem aprohbeshota. Zums, gohdajameem brahteem, ir sinams, zil flahdes un kawekti notikuschi zaur mineteem likumeem. Negribam schu deefin zil plaschi isstahstihl, lai sihdshahpes ne-

tiktu atjaunotas. To fazidams pahwests atgahdina, kas biskapeem bijis jazeesch no waldbas pufes, un peemin, ka winam (prohti pahwestam) no Deewa ta wara un waldbiba pahrsbasnizas- un tizibas-leetahm peeschkirta un tapehz winisch zaur fawu rakstu wiseem flaidri issakohht, ka mineteem likumi (jaunee basnizas likumi) nelam nederohht un nelahda spehka nestahwoht, tapehz ka tee pawisam basnizas nogrunteschanai esohht preti. Schee likumi, ta pahwests fawâ raksta tahlaki faka, naw wis dohti brihweem pawalshneekeem, no kureem prafa prahtigu paklausibu, bet ir usfiski wehrgeem, lai no teem panahktu zaur waru un bailehm paklausibu. Ta nu neween jaunohs basnizas likumus par flikteem un launeem nosaukdams, bet ari tohs par wehrgeem apfihmedams, kas mineteem likumeem paklausja, pahwests ussteiz biskapu nepaklausibu pret waldbas likumeem un noschelo, ka teem tif daudj jazeesch, issaukdams: „Ak kad jel mehsh jums waretum kahdu atweeglinaschanu pasneegt juhsh zeeschanâ!“ Sawu rakstu beigdams pahwests faka, ka Tas (prohti Jezus), kas biskapus schini zihnischanâ nostahdinajis, ari wineem dohschoht tohs wajjadshgohs spehkus. Us Wina jaleekoht wisa zeriba, Wina wajagohht padohtees un no Wina schelastiba ja-isludshotees. Winisch ari uswarefchanu dahwinaschoht.

Pufgrundneeks.

Pufgrundneeks ir tahds, kas semi us pufgraudu nehmis strahdaht, tas ir: winisch dabu pa wisu darbu pusi no graudeem, lineem un lohpu ustura. Winam wifs ar sawu inwentariumu ja-apstrahda, kalpi un deenestneeki jatur un jalohne, wifas mahjas kalposchanas jakalpo un ari nodohschanas jadohd. Ihsi fakohht, tam wifs jadara un ja-ispilda, kas mahjai nahkshs un jadara, tif ka naw muishai jamaksa.

Daschi kungi, kas naw zeematus par dsimtu pahrdewuschî, nelauj rentneekeem us pufgrauda doht, bet lai walda paschi. Bet gruntneeks war dariht ka grib: winisch war sawu semi isrentehht, wai us pufgraudu doht, neweens tam to newar leegt. Tagad beeschi ween gruntineeki sawu semi isdohd us renti, bet wifwairak us pufgrauda. Tagad war mahja daudj kungus atrast, pa prohwi: gruntineeks, kas ihstais ihpaschneeks un tad weenu woi ar wairak rentineekus jeb pufgraudineekus, kas ari katris ka kungs isleekahs, fazidami daschures, kad ar gruntineeku strihde nahk: „es pats par fewi kungs.“ Qabi ari.

Gruntineeki, ka jaw teizu, wairak isdohd us pufgrauda nefa us renti; tadehl kad no pufgrauda teem wairak isnahk nefa, kad us rentes buhtu dewuschî jeb paschi waldbijuschî. Kas gan ta waina, ka us pufgraudu isdohd? Newajaga ne inwentariuma, kas bruhkejoht ari plihsi un dilsi, ne kalpus un deenestneekus dereht un teem leelu lohni doht, ihsi fakohht, newajaga it nefa. Tif wajaga patureht tif daudj to kustonu, ka war pufbaribas notehreht. Par ganischanu ari mas jabehta, gan pufgrundneeks lihds ar faweem lohpeem ganish. Kamehr pufgrundneeks fawus lohpius ar pufbaribas barodams, knapi spehj gahjejeem aisdaru pee ehdena jaguht, woi truhks gan gruntineekam fweestinsch un peeninsch, ko war bruhkehht pehz patifshanas un to atlikumu wehl pahrdohht. Kamehr pufgrundneeks fawus sirgus semi strahdadams stipri nodshen, tif mehr gruntineeka sirgs — ja wairak naw paturejis — wairak brihwâ stahwedams un ausas un feenu ehshams, brauzohht buhs knapi noturams.

Kad gruntineekam til leels labums atlez no pufgrauda, tad tizams, ka pufgraudneekam pašcham nebuhs til labi. Apstak-
tiskim wehl wairaf pufgraudneeka dšihwi un buhšchānu. Puf-
graudneekam deramā deenā jader kalpi un deenestneeki, jo weens
taf newar apstrahdaht un fakohpt. Gahjejs prafa leelas loh-
naas, ne ko dariht, jadohd. Gahjejs faderejis, netruhst ari
darba, bet papilnam, kamehr wiſu apkohpj un fakohpj. Nu-
denti, tad wiſs ſawahkts, gruntineeks panem „pufgraudu.“
Pufgraudneekam ja-isteet ar puſi. Zamakſa frohna un wal-
stes nodohšchānas par ſewi un gahjeem, janodohd kalpeem,
kaſ dohdams, un jalohne deenestneeki. Kad wiſs nodohs, tad
til dabu redseht, ka pašcham nekaſ neatlike, ja daudſ, tad ti-
kai pahrtiſchāna, bet no lohnes ne ſinaſ. Pats strahdajis
un puhlejees pa welti un naw ne „kalpa lohniti“ dabujis un
tomehr ja-isteet.

Tahds, kam pašcham behrni, tā ka naw daudſ ar ſwee-
ſcheem japuhlejahs, war gan par pufgraudneeku labaki zauri
tikt. Tomehr kaſ naw labi. Tahds labak lai dohd behrnus,
kur tee jaw ko pelni, neka ſawu behrna labumu pa welti iſ-
kaiſa, uſ pufgraudu weetaſ turedami, kur tomehr nekahdu la-
bumu nepanahk, ne pats ne ari behrni.

Kad labſ gads, tad pufgraudneeks wehl war zereht zauri
tikt, bet kad ſliktſ, tad knapi. Sliktakā gadā, kur maſaki
audſis, gruntineeks taſ teet zauri, jo labiba tad wairaf maſka,
kaut maſaki ko pahrdohht. Bet pufgraudneekam tad buhs wahja
dšihwe, jo tam wehl japirt maiſite klahu.

Tahds, kam pilnigſ inwentarijums, maſ par pufgraudneeku
paliktſ, bet luhlahs kahdu weetinu uſ rentes nemt. Pufgraud-
neeki wiſwairaf tahdi, kaſ gruhiti ſpehjuſchi kahdu lehtu ſir-
dſinu nopirt un kahdu gohtinu uſ paradu nemt, par „puf-
graudneekem“ palikdami. Nu ſaprohtama leeta, ka pufgraud-
neeka dšihwi wehl wairaf gruhitina ta buhšchāna, ka wini ar
maſuminu eſahluſchi, kam wehl wehlaſi paradi ja-atlihdſina
un ſchis un taſ japeegahda. Puhlejahs gan, bet neziſ tahlu
neteet. Tahda ir pufgraudneeka dšihwe.

Uſ renti nemt, kaut ari dahrgaki, ir tomehr labaki, neka uſ
pufgrauda. Ir peedſihwohtſ, ka rentneeks, kaut taſ leelu renti
maſaja, ir wehlaſi pee labakaſ weetaſ tizis, bet ar pufgraud-
neeku taſ tā naw. Pufgraudneeka weeta ir ta ſliktaka ſem-
kohpiba. Kad kahds, kam bij rentes-weeta un tam no taſ
ja-iſeet, paleet par pufgraudneeku, tad no tahda ſaka, ka taſ
kriht uſ ſemi. Un tā taſ ari ir. Neſinu neweenu, kaſ puf-
graudneeks par preeſchu buhdams, buhtu wehlaſi pee rentes-
weetaſ tizis.

Gruntineeki lai nedohma, ka eſ wini labumam pretineeks
gribu buht. To nekad ne-eſmu gribejis nedſ ari dohmajis,
bet til gribeju kahdu wahrdū teikt un peerahdiht, ka kur grun-
tineeks ſawu ſemi iſdewis, gribedams leelu labumu no „puf-
grauda“ panahkt, ka tur taſ ſemes apstrahdatajſ tihri par welti
iſſtrahdajees un puhlejees un taſſchu nekahda labuma naw pa-
nahjis. Muſiſchāſ pufgraudu weetaſ buhs gan labakaſ, la-
bakaſ gan tadeht, ka tur pufgraudneekem naw nekahdas wal-
stes ndohšchānas, ne zeta taiſiſchānas, kaſ ari buhs druſku
labums. Bet eſ arween eſmu ſajijis un ſajischu ari: „puf-
graudu weeta arween ir ta ſliktaka ſemkohpiba.“ Ka taſ teeſa,
to no maſums leezinahs. It ihpaſchi to tee leezinahs, kaſ
jaw pufgraudneeki bijuſchi jeb tagad wehl buhdami, teikdami:
„pufgraudneeka maiſe, ſuhra maiſe.“

Tagad ir brihwibas laiſs un katriſ war dariht, kaſ til naw

likumeem un kahrtigai un peenahzigai buhšchānai pretim, un
war dšihwoht kā patihlahs, neweens tam newar pretim buht.
Tadeht ari naw leedsams uſ pufgraudu nemt un tahdu maiſi
iſehstees, kaſ to grib. Bet katriſ, kaſ par pufgraudneeku grib
palikt, lai apdohma: ka pahrtizis kalps ir labakaſ, neka puf-
nihjis pufgraudneeks, jeb ſklaidraſi ſakohht, ka kalpam, kaſ ta-
gadejōſ laiſōſ, labu lohni pelna, buhs gan labaka un weegla-
ka iſtiſchāna dšihwes wajadſibās neka pufgraudneekam, kaſ ar
maſuminu un paradeem eſahjis par „pufgraudneeku“ palikt
un kura darbs un weeta tam nekahdu pelnu ne-atmet, bet ti-
kai weltigaſ un ſuhraſ puhles un gahdaſchānas.

Scho te par pufgraudneekem ne-eſmu rakſtijis wiſpahrigi
tadeht gan daſchā gabalā winſch nebuhs lahgi ſaprohtams,
bet ihpaſchi eſmu ta apgabala pufgraudneeka dšihwi uſſihme-
jis, kura eſ pats, ſcho rindinu rakſtitajſ, dšihwoju. Manā
apgabalā ſainneeki til nadſigi uſ „pufgraudu“ dohšchānu, ka
katriſ dohtu, ja atgaditoſ til tee nehmeji, bet tee katrepreiſ
ne-atgadahs.

Gruntineeki, kaſ uſ pufgraudu dohd, pahrdohd mahjas in-
wentariumu un puſi no kuſtoneem. Ka gruntineekam, kaſ tā
dara, naw wiſai drohšchiba, to no tam war dohmaht, kad tam
kahdu gadu neatgadahs rentneeks woi pufgraudneeks, taſ ne-
ſin ko eſahkt, jo inwertariumu, kaſ pahrdohht, newar til driht
un lehti eegahdaht. Gruntineekam, kam laba ſeme un ptawaſ,
netruhks gan lehti nehmeji, bet plahnaſaſ ſemes gruntineekam
taſ gan war notikt. Schogad pat daſchi gruntineeki, paſchā
deramā-deenā wehl bija beſ rentineekem un pufgraudneekem,
un neſinaja ko eſahkt un dariht. Gruntineeks, kaſ ir nau-
digs, tam weenalga woi dabu iſdohht jeb ne; kad ne, tad taſ
war pats waldiht, jo inwentarijums tam weegli eegahdajams,
bet kaſ naw pahrtizis, tam gan taſ til weegli naw un nebuhs
darams nedſ panahkams.

Beidsohht wehl luhdſu zeen. „Mahj. weeſa“ redakziju, ſcho
manu rakſteenu „Mahj. weeſi“ uſnemt. „M. w.“ ir tautas
lapu un tam peenahlahs par tautas buhšchānu ſinaſ neſt.
Netik mums ween peenahlahs par gruntineeku buhšchānu un
labklahšchānu ſinaſ neſt, bet ari par teem tautas dehleem, kaſ
naw gruntineeki, un par wini buhšchānu. Zeru ka neweenanu gan
nebuhs pretim bijis, kad par „pufgraudneeka dšihwi“ tagad
rakſtiju un wini buhšchānu druſku atklahju. „Sweiki lai
dšihwo gruntineeki, bet ari ſweiki lai dšihwo tee tautas dehli,
kaſ newa gruntineeki, bet zitadas gaitas pilditaji. Sweiki wiſi!“

R. M.

Amerikaneeschu ſpehktotaji.

Amerikaneeschu eeraſchāſ un wiſa wini buhšchāna leeliſti
iſſchirahs no Giropeeschu eeraſchāhm un no wiſas wini buh-
šchānaſ. Wiſi Seemel-Amerikaneeschi, kā laſitaji ſin, ir tahda
Giropeeschu pehznahkami, kaſ no Giropas pahrgahjuſchi uſ Ame-
riku un te apmetuſchees uſ dšihwi. Ja nu tomehr tahda leela
ſtarpiba rohdaſ ſtary Seemel-Amerikaneescheem un Giropeescheem,
tad ſcho leelo ſtarpibu zitadi nemahkam iſklaidroht kā zaur to,
ka Amerikaneescheem pawiſam zita klima kā mums Giropee-
ſcheem.

Seemel-Amerikaneeschi daudſ warigaki ne kā mehſ Giropee-
ſchi, warigaki labōſ, warigaki ſliktōſ tikunōſ. Tihri ehrtigi,
zil ahtri tee jaunatnahluſchee Giropeeschi peenem wezo Ameri-
kaneeschu eeraſchāſ un zil ahtri wini tā ſakohht paleet par

nittigeem Amerikaneescheem. Daschas leetas, kas mums isleekahs reebigas un kas tadeht ari wineem eefahkumâ islikahs reebigas un atmetamas, — tahs pajchas leetas wehtaf wineem paleef mihtas, patihkamas un peenemigas.

Schoreis lasitajeem gribu stahstihht par weenu eerafchu, kuzai Amerikaneeschi peekerahs ar leelu mihlestitibu un lahribu un kura tomehr teefcham ir aplam reebiga, atmetama un wisai smalkakai buhchanai un ziwilfazijai pretojahs. Kâ Amerikaneeschi spehkojahs, tas ir: kaujahs par naudu, par to te kahdu wahrdinu gribu teikt.

Diwi tahdi Amerikaneeschu spehlotaji, Willi Edwards un Sam Koljers, ta kahwahs par maksu isgahjuschâ gadâ Walar Wirginijâ. Spehlotaji papreeksch sawâ ffunstie pehz kahrtas teel eemahziti un wineem kreetni jafataifahs kahdus 2 jeb 3 mehneschus uskauchanohs. Uswaretajs nereti kahdus tuhstoschus dolarus dabu. Pee katras spehkojchanahs dauds roh-dahs tahdu, kas ar ziteem der, kurjch no abeem spehlotajeem buhchoht tas uswaretajs. Paspheletajeem nolikta nauda jamakfa ohtram deretajam.

Bet nu pee-eesim klahht pee abu mineto spehlotaju kaujchanahs.

Awises bij issludinajuschas spehkojchanahs weetu un laiku. Jaw pee laika spehkojchanahs mihtotaju bari no wisahm pufschu taisijahs us zetu. Tik to wini twaikakuge bij eekahpufschu, tad ishehlahs karstis stribdinsch deht abeem spehlotajeem, kuram wirtrohka palifschohht. Stribdinsch drihs palika par kautinu un beidsiht wisi kahwahs ta traki. Schini flaktinâ weens tika noschauts un ohtrs nahwigi eewainohhts.

Te nu waretu prafihht: kam tad polizeja twaikakugu kapteineem neleeds tohs weefus aishweest us spehkojchanahs weetu? Jo kad skatitaju truhktu, tad sinams nelahdas spehkojchanahs nebuhtu.

Te ja-atbild ta: Ja kapteini polizejai teiktu, us kureen wini tohs kautinus wedohht, tad sinams, polizeja wineem to aisleegtu. Bet kapteini jaw nau tik glupi, bet turpreti polizejai teiz, ka kautini lustes pehz ween gribohht pabraukahht.

Ta spehkojchanahs mehds tahdâ weeta buht, kur diwas walstis zaur leelu straumi teel schirtas. Twaikakugis peebrauz pee straumes ohtras malas. Skatitaju pulks nu atrohahs fweeschâ walsti, kuras polizeja par to gaidamo spehkojchanahs it nelo nesin. Ta walstis, no kuras tee weesi nahht, ne dohmaht nedohma, waj pirsta galu pazelt, tadeht ka spehkojchanahs jaw noteel fweeschâ walsti. Ta tad abu walstu polizeja gut faldâ meedjinâ. Meti ween tahs walstis polizeja, no kuras tee weesi nahhtuschu, nemahs un taisahs to gaidamo kautinu aisleegt un skatitajus lihds ar pascheem spehlotajeem us mahju raidiht. Bet kamehr polizeja sawu apnemjchanohs ifdara, pirms fewim laiwahs gahda un us ohtro straumes malu brauz, tamehr flaktinsch jaw fen beigts un spehlotaji tik lab' ta skatitaji jaw fen aisbehguschu. Sinams, ja polizeja teefcham un ne par garu laiku ween scho nebuhschanu gribetu ismihzinaht, tad spehlotajeem drihs pelnas un skatitajeem drihs lustes peetruhktu. Bet spehkojchanahs katra ihsta Amerikaneescha un tadeht ari katra polizejas wihra azis naw nelahda kauna leeta, bet turpreti skaitis un wihrischligs tikums.

Amerika ir bagata ar leelahm straumehm. Schinis straumes dauds roh-dahs to neapdsihwotu fahu. Pee kuras walstis katra fala peeder un sem kuras walstis polizejas tadeht katra

fala stahw, to neweens ihsti nesin. Us tahdahm neapdsihwotahm falahm tee spehlotaji tadeht nereti sawu ffunsti rahda. Pati ta spehkojchanahs ta mehds notikt: Kad twaikakugis pee malas laidis un kad wiss tas kauschu bars islahpis, tad wispirmal' spehkojchanahs plazis zaur meeteem teel eefihmehts. Meetus saweeno ar garu windi. Ta tad fehta gatawa. Jaw kamehr minehts plazis teel fataisihhts, skatitaji speeschahs, grubschahs un kaujahs, ka lai jo tuwu klahht tiktu pee platscha. Schi wispahriga kaujchanahs it ka ihstas spehkojchanahs preekschspehle usskatama. Kad beidsiht skatitaji meeru metuschu un katrs sawâ weeta eestahjees, tad paschi tee spehlotaji lihds ar saweem sekundanteem atnahht spehkojchanahs plazje. Sekundanti ir tahdi wihri, kureem par to jagahda, ka pee spehkojchanahs wiss noteel pareisi un pehz kahrtas. Spehlotajeem ir ihstas bilfes, baltas sekas un kurpes ar sprahdschm. Lihds johstas weetai abi ir pliki. Papreeksch tee sekundanti, prohti 2 no katras pufes, lepneem fohleem us preekschu dohdahs. Platscha widu wini apstahjahs un zits zitam rohku sneeds un speesch. Tad wini atpatal dohdahs un nu paschi tee spehlotaji parahdahs. Papreeksch wini laipnigi weens ohtram rohku speesch un tad taisahs pee zihnischahs. Klusums wisaplahht. Peepefchi weens sekundants brehz ar stipru balsi: "Time," tas ir: "nu laiks klahht!" un kaujchanahs sahlahs. Papreeksch wini ta ka spehlejahs, kamehr weens ohtram kreetnu zirteenu dohd, us to schis tapat atbild. Afins tel aumalam. Skatitaju bars kanz un gawile ais leela preeka. Kamehr spehlotaji kaujahs, tamehr skatitaji der, kuram buhchoht wirtrohka. Azis spihd. Sirdis pufst. Beidsiht weens no spehlotajeem, no pretineeka kreetni trahpihts, gahschahs pee semes. Nu kahdu brihtinu meeru met. Sekundanti spehlotajus masga ar etiki un wineem rihtle eeleij brandwihnu. Kad spehlotaji masdauds spehzinajuschees, tad spehkojchanahs atkal sahlahs. Ta wini kaujahs kahdas 30 lihds 40 reisas, lihds kamehr spehlotaju waigi wairal' lihdsinajahs jehlam gatas gabalam ne ka Deewa lihdsibai. Bet ir tad, kad spehlotaji ais wahstim un ais pee-kuschanas us sawahm kahjahm wairs nejanda stahweht un no sekundanteem teel tureti, ir tad wehl wineem jakaujahs, lihds kamehr beidsiht weens ar fadausitu degunu un ar issistu azi pee semes gahschahs. Nu pretineekam uswafeschanas gohds un uswahreschanas makfa teel nospreesta. Ihsti fakohht abi ir uswahreti. Jo weselus mehneschus pehz kaujchanahs abi spehlotaji pee neweena pascha darba naw derigi.

Amerikaneeschu awises sinams skaidru sinu dohd pahrt to spehkojchanahs un galu no gala issistahsta, zil skaiti tee spehlotaji isskatijuschees, zil wihrischi wini kahwuschees un zil gahrdi tee skatitaji papreezajuschees. Katrs duhres zirteens, katra wahts teel aprakfita. Uswahretajam par gohdu fataifa brangu meelastu un wisa pafaule preezajahs par tahdu skaitu wihrischtigu un gohdigu laika kawekli.

Mums Widsenneekeem tahda spehkojchanahs ar duhrehm un nageem ir nepatihkama un reebiga. Tomehr nedrihtstam wiss leelitees, kamehr muhsu starpa wehl tahdi ruppi meschona stiki noteel. Woi nupat Wahzu awises ne-efam lasijuschu, ka Mihgas kumedina namâ weens wihrs no augstas kahrtas ohtram zihwefam ar rewolweri schahwis? Un wai nupat Balkas bruguteefa naw 2 fainneekus (ne wis gruntineekus) us 8 deenahm zeetumâ eeflohdshjuse, tapehz ka wini sakahwuschu weenu gohdigu skohlas kungu, to zela fatikuschu un kas dfta sneega deht wineem tuhlt newarejis zetu greeft? Bet par scho me-

šhona un rasbaineeka siki warbuht wehlat' peelikumä Tschauksite
Ofschkerim wehl kahdu wahrdinu teiks.

Sina pahr usaukteem Nihgä.

Pehtera- un Dohmes-basnižä: Pehsu pilsehtas ahrste Dr. Herm. Wilh. Gaethgens ar Anna Genr. Siering. Kaufman-selis Johann Slawe, nosauks Knorr ar Karolini Nataliju Rychligy, dsim. Hermann. Kaufmanis Riggo Isidor Woler ar Almu Sophiju Wilhelmini Hammström.

Sehtaba-basnižä: Fabrikants Karl Wilhelm Rudolf Felbt ar Mariju Antonius. Widemes gubernijas awises redaktora palihgs Christian Bähr ar Dor. Friederiku Seeberg. Atflehgu-kaleju selis Karl Andreas Weinberg ar Emma Math. Werdel, nosauksa Schilling. Grahmahtu-sehjeju selis Alex. David Buchheim ar Amaliju Jul. Treyden. Bekeris Karl Philipp Buchsint ar Dor. Krubming.

Getrud es-basnižä: Goll.-Math Iwan Dolmatow ar Mathiloi Kalmeier. Unterofizeeris Zahnis Praulin ar Trihni Weinberg. Muhrneeku selis Georg Robert Schmiedeberg ar Luisi Dewig. Mahlderis Simon Lidder ar Alwini Mikolai.

Jesus-basnižä: Dischleru selis Julius Lühlin ar Mariju Kasanezki. Kaskofu darbu meistars (Kürschner) Moriz Kröger ar Henrietti Johannu Engelhardt. Fabriku strahneeks Martinišch Grubwald ar Kaiti Bernhard. Muhrneeku selis Martin Andreas Amende ar Annu Henrietti Roggenfuss. Kalejs Friedrich Ferd. Buchholz ar Anastasiju Petronna. Kutscheris Mikelis Duhming ar Annu Kahrilin. Strahneeks Jakobs Krubming ar Leeni Kabbuy. Gruntsich-paschneeks Karl Seemel ar Annu Berner. Strahneeks Zahnis Kasimus ar Dahrli Sudmall. Unterofizeeris Frijis Germann ar Lihst Grüntabl. Zimmermanis Jakobs Bertusch ar Mariju Scharow. Strahneeks Pehteris Grohtinisch ar Annu Koshchufaln. Kalps Martinišch Grubbe ar Annu Feldmann. Fuhrmanis Jakobs Behrinsch ar Zubli Letus. Kutscheris Holsteins ar Lihbu Leppe. Dischlers Marti Kraustinsch ar Math. Salzmann. Kutscheris Reins Wihlipp ar Agnest Preiss (latolu).

Jahnu-basnižä: Unterofizeeris astawneeks Zahnis Praulinisch ar Trihni Weinberg. Saldats biketneeks Samuels Graudinsch ar Eddu Wihlfne. Bekeru-selis Pehters Grigorjew Bistrows ar Katarinu Dor. Rottenberg (Kohrberg). Korku-greefsejs Kaspar Dalbinsch ar Katarin Kehrberg. Kutscheris Andrejs Briggis ar Juliju, Schlösfera atraitne, dsim. Freijberg. Saldats biketneeks Pehters Medne ar Annu Rosentabl. Unterofizeeris biketneeks Mikelis Birs ar Mariju, Mikelfona atraitne, dsim. Zimmermann. Unterofizeeris biketneeks Karl Weinberg ar Lawisi Lindberg.

Martinu-basnižä: Zimmermanis Johann Berner ar Annu Winbsar. Kurpneeku-selis Friedrich Karl Alex. Jakobowshy ar Katarini Getrud Emiliju Krausting.

Sihki notifikumi is Nihgas.

Tas Pehniu eelä Latwendes namä N 33 dshwodams Bau-fas II. Gildes kaufmana dehs Israel Moses Friedberg darija polizejai sinamu, ka pa to laiku no pulksten 11 lihds 1 deenā, kamehr mahjā nebijis, wina dshwoollis ar muhtseeri atflehgts un daschi naudas-papihzi tai wehrtiba no 2050 rubl. flaidras nandas 360 rubti, tad wehl weens dahmas pulkstens ar selta lehdi, trihs fudraba tehjkarotes un diwi kaschoki tai wehrtiba no 204 rubl. issagti. Polizeja no sagtahm mantahm jaw diwi naudas papihreus rohka dabujuse (weenu obligaziju no 1500 rubl. un weenu welfeli) un ir sagteem jaw pehdas atradu se.

Nihgas Latweeschu beedribas namā aishgahjušhu peektdeen atkal fahlahs jautajumu is flaidroschanas. F. Weinberg kungs, schis is flaidroschanas atklahdams, wehstija sanahlfuscheem klausitajecim to nejen dabutu lohti behdigu sinu, ka negaidohit is schis dshwes schikhees wihrs, kas daschu kreetnu pamahzidamu un pamudinadamu runu no scha pascha katedera, us kuru schis stahwoht un kas tagad flunju-krahjas tehrpees, runajis, wihrs, kas dauds un daschadi pubhejees preeksch Latwee-

schu tantas, gan rakstos gan darbos, ne ko nebehdams par fahm daschadahm nepatilschanahm, kas tam tadeht schur un tur zehlahs. — Klausitaji zeenija aishgahjušcha kautaswihra peemiu zaur pazelschanohs no sehdehta. — Swehtdeen, 9. Februari, bij runaswihru sehdeschana. Pehz tam, kad daschas kahrtigas darischanas bij beigtas, tika no daschahm pusehm isfajita ka wehleschanahs, ka taptu komiteja fastahdita, kas usnemtohs gahdaht par Kronwalda Atta palizejeem, it ihpaschi par wina wehl nepeearugufcheem trihs behneem. Us runaswihru wehleschanohs komiteja eestahjabs: S. Allunans (Zelgawā), B. Dihriks, N. Plawneeks, A. Spunde un N. Thompoms. Mineteem kungeem tad ari nu janodohd dahwanas, kas fastahditahs komitejas darbu wehlahs weizinaht. Par pascha darba wajadsibu naw ko runaht, — ta runa pate preeksch fewis. Kronwalda Attis wijus fawus speklus ir upurejis mums par labu, tad gan faprostams, ka mehš til fawu peenahlamu peepildam, ka tagad gahdajam par wina bes gahdneeka palikuscho familiju.

Milšu kohki.

Kalifornija atrohdahs kohki, kuzi fawa leeluma un refnoma deht apbrihnojami. Zesermites celejā, netahnu no Sakramentes, ir tahdi kohki atrohnamu. Kahds Amerikaneeks lika to refnako un leelako no scheem kohkeem nozirst. Diwidemit diwas deenas strahdaja peezi wihri, kamehr dabuja scho milsoni pee semes. Netahnu no nozirsta kohka atrohdahs wehl diwi tahdi kohki. Weens no wineem ir 41 pehdas zaurmehrā un wina augstums fneeds lihds 300 pehdas.

Bij wehl weens kohks, refnaks uu garaks neta pirmajs bet tas preeksch kahdeem gadeem nogahjabs pats no fewis Wina zelma zaurmehrā ir 110 pehdas un wina garums 1435 pehdas. Kohka widus bij ispuhwis, ta ka zilweki warreja pa eelšhu staigahit ka pa tuneli. K. Matscherneeks.

Kronwalda Attim.

Schehli swana kapa swanis,
Dwehjeliti aishwadoht.
Ko tur swana kapa swanis,
Muhs us kapeem aistraidoht?
Wihru swana, wihrs ir miris
Tautai kas bij wadonis;
Mums dshwojis, mums nomiris
Ihstas gaismas wadonis.
Sche tas bijis, tur nogahjis
Gaismas pili paschwoht,
Sawā gaismā muhs atstahjis,
Swabadibu nowehleht.
Wina wahrdi gohdam zelsim,
Tautas gaitu staigadam;
Wina zelu gan staigasim,
Sewim gohdou sakrahdam.

Laubes Indriks.

Atbildes.

- A. W. — A. Pahz ta stahsta („Bruchigana prohw“) pagarinashonu ueruhpejatees, tas lastoje m patizis, jo daschi mums profijuschi, kas tas tahs, kas to joulo stohstu farastijiv. „Bahremtes midlektibu“ art newar. sim bes pagarinashanas leeta list — Sushu beidsamo suhtijumu jaw schai numura, ka redsat, esam leetajusch. Sirnigu paldees par to.
- J. K. — P. Bil mums sinams, tad lohsechona notiks rubni; turloht ari tet jaw eepreekschu pa wsfahm awisheem isstahohs, kuzā laisā pee lohschu willschanas janahf.
- M. N. — Sawā laisā gan runaja, ka „Arllis“ tilshodt laudis islaisis, bet schim bribsham ne-efam isahstas sinas dabujusch.
- B. S. — P. Wehtuli sanahmam, kad to leetu jaw bijam beigusch, taphz raksta nowemam. Plachalas sinas ar w hptuli. Redaktija

Atbildedams redaktehs Ernst Plates.

Weena jauna mahja
ar 1° pabrweetu dahrsafemes, ir us Besterb. fchoseju N° 23, 4 werfes no rahtuscha, pabrdohdama, klabtatas sinas turpat.

Besterburgas Ahr-Rihgā tohp jauna mahja ar labu norumu pabrdohta. Staidrakas sinas war pee Dumajew tunga Pokrowa lapds dabuht.

Weena mahja
ir pabrdohdama preti jauno Rehgerlauku N° 55, us Galer grunti.

Us renti
dabujama weena mahja, 40 dahlberu teela, us muischas semi ar jaunahm ehlahm, Akenu muischā, 7 wer. no Kohpainschu pastes.

Uf renti
ir dabujamas celsch Winkelmann-muischas, Nistraul es drandse pee Dangawmalas mahjas un lohpu-muischa 8 un 9 rubl. par dahlberi pee muischas walbichanas.

M. Leitana,

bijuscha „Mahjas weefa“ redattora, pilnigais Latweeschu grahmatu krahjums

ir tagab pabrdohdams. Klabbtatas sinas Ernst Pletes druktatamā Rihgā pee Besterba bastnijas.

Sanz scho sinamu daru, tā maru andeles weetu pastes-eelā N° 20

H. Stellmacher f.
nobemis esmu, un tā lohpes us wisadahm eefschemes lotterejahm turpat dabujamas

Th. Walter.
Us augschā mineitā sinamu darischanu ai aridamees peerabdu, tā es Th. Walter. andeles weetu par famu rehstirumu usschemis esmu.

Lohses

us 37. Besterburgas lottereju, turas islohjeschana ihšā laikā noteel, un lohses us 29. Maslawas lottereju, turas islohjeschana April m. ir, ir par 1 rubl. 20 kap. gab. dabunamas.

Winešti nits schinis awises sinami dariti un pirsjejeem no 10 lohsem wineštu listi pefsubhita. Kad par pasti paraksta, ir no 1—10 lohsem 30 kap. pastes nanda klabbt jal er 10 un wairal lohses pefsubhtu ar manu pastes nanda.

H. Stellmacher,
Seigawā, Pastes-eelā N° 20, jitreis Th. Walter.

Frischas sehklas

no fatnehm, pufekim, lohkeem, kruschmeem un sem-lohpju augeem peedahwa

H. Gögginger.

Ženu norahbitajus Latweeschu waloda par walti dabujami un teel bes maksas pefsubhiti.

Seepu-fables

ir masas dalas un ari muzas lehti dabujamas pee **Wilmu Wetterich,** pee Besterba bastnijas.

Lubbahne

tiks schi gada tirkus peeltdoen 21. Februari notimehts.

Sludinafhanas.

Misina besmeri

no itweena esweruma, ar weeglahm un swarigahm lahrtēhm, ar augstas Keisera waldischanas un Rihgas rahtes stempeli apdrohschinati,

tandehst geldigi preefch andelmaneem, kupfscheem, mahjahm un fainneeibahm, teel neween pabrdohti, bet aridsan itweenam besmeram tas pirsjeja waheds par walti wisū uffsis un weena pee Ernst Pletes tunga driketa preefch 1875 geldiga Bieseemes laita-grahmata klabbt dahwinata, tai

weenteefigā, wisu-wezakā un gruntigā

I.

Kedlich

Englischu magasihne.

F. W. Grahmann Rihgā,

sem Jeelfirsta Nikolaja Nikolajewitscha pasargaschanas buhdamas Smokenflas semkoppibas beedribas komisionars, peedahwa famu krahjumu

superfosfatu

labā saušā preze par tahm lehtatahm zenahm. Kantoris: leelā Fehtaba-eelā preti birschas namam.

Labus

zigarus, 100 gabalus par 1 r. f. papirofus, 100 gab. par 30 l. f., tabaku, 1 mahzjinu par 24 l. f., if taks fabrikas

G. Krafft, Besterburgā,
atwehle tā tabakas, papirofu un zigaru-magasihne no **Th. Steiner,**
Besterburgas Ahr-Rihgā, leelā Alefandera-eelā N° 28, pee „Selta ehrgli“.

Stunstigus fuhdu-mehstus

Superfosfat,

no Padard Ipswidje (Englande) turi se jan wairal tā 10 gadi par labem atraiti un famu labu ihpaschihu beht jam pirmā semkoppju israhdischanā 1865. gadā medaku dabuja, pabrdohd no lehgera

P. van Dyk,
leelā Smilfchu-eelā N° 1.

1874ta gada labakohs Baireeschu apius

lehsti pabrdohd

J. G. Fahrbach,
Schuhau-eelā N° 5.

Wisadu sortu krahnes-pohdus un malnu gipii preefch ahsbolinu lauleem pabrdohd pa lehstu ženu **J. G. Jelm,**
Dohmas bastniz-plazi N° 5.

Schujamas maschines

no 15—185 rubl. gabalā, preefch mahju buhschinas tā ari preefch wisahm amaineetu wajadshibahm pabrdohd sem apgalwofchanas ar ralsiu

J. Lüth,

N° 9 leelas Smilfchu un Drubmeri-eelas stubri N° 9. Schujama lohtwila, abatas, eta.

Sauši leetas kohki,

planti, behti, klutfchi teel pabrdohti Kahrlu muischā (Karlshof) netahlu no Seigawas dselszeta stanijas Ringenes (Ringen).

Cerik-muischā,

(Kamogtu) Žehsu kreise, Urraschu draudse, teel labi isbedsinati, plauzeti un neplauzeti talki pabrdohti.

20 Sinderu-eelā 20.

Daschafchabi kangu un dahmu-pulstenti, pulstentu lehdes un atflehgas no sudraba un selta, wislabas serdes, Paribses, Talmi un jaumselta-lehdes un atflehgas, ihiti Schwarzwaldes pulstenti, Ameritaneeschu salones un fugu-pulstenti teel par lohri leh-tahm zenahm pabrdohti. Par pulstentu rittigu eeschantu teel wisu masal galwohts us 2 gadeem.

Pulstentu taistajs **B. Rosenthal.**
Sataisichanas teel ahtri un ar apgalwofchanu isdaritas.

Labi augofchas pulu- un falnu-dahrsu sehklas un labi dihgroschi sauša firai ir dabujami pee

J. Haase,
Kohlmuischā.

Zaur tumfibu pee gaismas.

(States No. 2.)

VII. Behgſhana.

Arturs zaur to gruhtu dſihwi, kas winam lihds ſchim bi jageeſch, bija til rahms, lehns un padewigs palizis, ka winſch beſ kahdas pretibas katrai uſſaulſchanai un pawehleſchanai paklaufija, kas no ſweſcha wihra mutes nahza. Klusu zeeſdams winſch Walterim wina mahja pakat gahja, nokehrbabs un tai zeeta gulta apgulabs, kas winam pee ziteem puikahm tika eerahdita. Nahloſcha rihta winu ziti puikas no wiſahm puſehm apſtahjuſchi apluhloja, beſ ka weenu weenigu mihtu wahrdinu ar wiru buhtu parunajuſchi. Ta wini mehdsa ar katreu jaunu eenahzeju dariht, katreu ka ſawu launu nedarbu upuri apluhloht. Jaw labu laitu wini tahdu preeku nebij baudijuſchi, prohti, kahdu jaunaku neroht, apſmeet, kaitinaht un nizinahht, un tadeht tagad Arturs teem ihſti derigs preekſch tam iſlitabs.

Arturs bija uſ ſklohtaja ſaulſchanu lihds ar ziteem puikahm uſjehlees, bet ne-eedrohſchinajabs tahs drehbes apwilkt, kas pee wina gultas uſ krehſla atradahs; jo tahs nebij wina, bet zitas, kas bij iſmihtas. Iſtruhzees winſch pee tahm palika ſtahwoht un ſkatijahs ka ſajuzis, drihs uſ tahm drehbehn, drihs atkal uſ teem puikahm, kas ar mehdidameem waigeem ap winu ſtahweja.

„Nu, waj drihs buhs?“ ta kahds no puikahm tam uſſauza.
„Tu gan labprahht wiſu deenu krehla ween aplahht ſkaiditu?“

„Tahs jau naw manas drehbes,“ Arturs pehz kahda brihtina ſajija ſchnuſtedams.

„Das ir gudrs puika! Winſch jau ſin, ka winam nelas labs tur preekſcha neſtahw. Bet tas neko nelihds, — zitas drehbes tu te nedabuſi, nem til tahs paſchas un welz mugura.“

Arturs lehnam un baitodamees ta ar darija, un kad winſch to daridams druſzin par dumju iſrahdijahs, tad tika atkal no jauna apſmeets un iſmehdihts. Winſch luhlojahs uſ wiſahm puſehm, waj ſtarp teem kahdu aiſſtahwetaju ſewim neatraſtu, bet neweenu lihdszeetigu waigu winſch tur neredſeja; tadeht wiſu pazeetigi pahr galwu laida, kamehr teem paſchu ſawas apſmeekſchanas un apmehdiſchanas apnika.

„Winſch ir dumjſch un nejhga, lai winſch ſtahw!“ kahds no teem ſajija.

„Nu, til dumjſch jau wis nebuhs, ka winſch wiſumajaf man ſahbakus newarehs nopuzeht,“ atkal zits ſauza. „Nahz ſchurp, tu — ka tewi ſauz?“

„Zahni Schmitt!“ tas nabaga puika ar mohlahm iſteiza.
„Al Zahni. Nu, tad nahz ſchurp pee manis, — waj tu nedſirdi?“

Arturs nemas nekuftejahs. Tad weens no teem leelafajeem puikahm pee wina peegahja un tam til ſtipri pa auſi dewa, ka tas ſtreipulodams uſ ſawu gultu atkrita.

„Waj tu nemas nedſirdi?“ tas tam uſruhza.
„Dew janahſ ſchurp un mani ſahbaki janopuze!“
„Es to newaru, — es nelad to ne-efnu darijis,“ winſch ſajija.

„Al ta,“ tas mehdidams atbildeja, „tu to newari! Tu eſi gan kahda lorda dehls, ko? Dew ir ſulaimi bijuſchi, kas tewi apgehrbj? Das jau pateeſi ta iſſkatabs, jo tu jau pawijam dumjſch pee tam eſi!“

Arturam tahdas apſmeekſchanas, newaſchanas un tahdu

ſiteenu ſanemoht ſirds eekſcha ruhgtin ruhga. Wina nogurſchabs azis atkal dſihwiba parahdijahs, un ſtihwi winſch uſ teem aplahht ſtahwedameem puikahm luhlojahs.

„Nu ja,“ winſch ſpihtigi ſajija, „es efnu gan weena lorda dehls, mans tehws ir tas lords Unmentahs!“

Dee puikas to dſirredami tohti iſtruhlahs; bet pirms tee ſawu iſtruhlſchanohs wareja iſteikt, te peepeſchi ſklohtajis winu ſtarpâ noſtahjahs, kura klusu peenahlſchanu tee ar Arturu darbodamees nemas nebij pamanijuſchi.

„Ko tu nupat ſajiji, mans dehls,“ winſch uſ Arturu greeſes teiza. „Tu eſoht kahda lorda dehls? Ko?“

„Ja, to es ſajiju, un ta ir teeſa,“ Arturs drohſchi atbildeja. Sklohtajis mehdidams paſmehjahs.

„Jaw til ahtri ſawu dulumu parahdi!“ winſch ſajija. „Das ir gan teeſa, ka tas zeenigs lungs man ſajija, prohti, ka tu brihſcheem ne-efoht pee pilna prahta. Sargees puikſch! Kas tu eſi? Ka tewi ſauz?“

„Arturu Unmentahlu mani ſauz, un mans tehws ir lords Unmentahs eekſch Unmentahla pils!“ Arturs til drohſchſiridigi atbildeja, it ka waj uſ weenreis wiſus gara ſpehſus buhtu kahjas ſajehlis. „Es gribu prohjam no ſchejenes! Es ne-gribu te palikt! Es gribu pee ſawa tehwa tiſt!“

„Kittigi!“ Nudeen, tas puika ir duls!“ winſch ruhza, ar breeſmigahm azim uſ to ſkaidamees. „Aukſts uhdens buhs deriga ſahle, tewi atkal pee ſapraſchanas weſt. Sam! winſch ſauza tad ar ſkanu balſi. Durwis atwehrabs, un kahds leels, ſtiprs tehwinſch ar ſauſu waigu gulama-iſtabâ eenahza. Das bij ſkohlabs ſtrahpetajis, preekſch kura wiſi puikas trihzeja un drebeja, jo neweens winu ſtarpâ ne-atradahs, kas ar ta breeſmigu rohſu jau nebuhtu kreetni cepaſinees.“

„Sam!“ ſklohtajis uſ to pagreeſees ſajija. „Wed to puiku apakſch pumpja un kriſti winu til ilgi, kamehr tas atkal pee ſapraſchanas nahſ. Behz tam meefas-ſtrahpi un diwdeſmit-ſchetras ſtundas apzeetinaſchanu, un es dohmaju, ka mehs to jauno wilzenu tad buhſim pahrguwuſchi.“

Sams ar tumſchu waigu Arturam tuwojahs, kas iſbihjees dikti eebrejahs, ſajehja tam rohlas un kahjas, ta ka winſch nemas newareja paluſtekes un iſueja to pagalmâ. Sklohtajis ar ziteem puikahm teem palat dewahs. Arturs nu tapa ta nolikts, ka wina galwa taiſni pret pumpja truhbu nahza, un tad Sams pumpja ſwengeli ſakehris, pumpaja aukſtu uhdeni pahr puikas galwu ka pluhſtin pluhda. Arturs gandrihs pawijam aiſrahwahs, un kahds azumirektus jaw pehz elpas bija guhſtijees winſch eefahza ſahpyu pilns kleeht. Kad nu Sams jaw kahdas minutes Arturu ar aukſtu uhdeni aplehjis, tad winſch uſ ſklohtaja dohto ſihmi ar pumpoſchanu apſtahjahs. Arturs guleja bahls ka lihſis, un pa puſei beſ atmanas no aukſtuma pahrnemts rauſtijahs.

„Nu, mans dehls, waj prahtinſch nu buhs mahja?“ ſklohtajis ſmeedamees praſija. „Waj tu tagad man wareſi ſajiht, ka tewi pateeſi ſauz?“

„Zahni Schmitt!“ Arturs elſdams atbildeja.
Wina atauſdama gara mundriba bij atkal noſlahpeta; wina wahjſch ſpehls atkal ſalaufſts, warbuht uſ wiſu muhſchu.
„Labi! Labi ta, mans dehlin!“ ſklohtajis ſajija. „Es jau ta dohmaju, ka tu zaur tam pee ſapraſchanas nahſſi. Aukſts uhdens ir brihnumu labs tahda wahjiba. Deefgan, Sams!“

Kaifi wunu walá un apzeetini uf diwdefmittfchetri stundahm pee uhdena un maises, tas lihdsesehse.

Sams paklausija un cewilka Arturu kahdá tumfchá kambari, fur winam bes gultas uf pliku grihdu tahs diwdefmittfchetras stundas bij japawada. Kad ohtrá rihtá wunu ahtrá iflaida, tad ari tuhlit wareja redseht, ka winsch latru pretibu bij atmetis. Skohlotajs it meerigs galwu palohzija.

„Gij nu pee ziteem,“ winsch uf Arturu fazija, kad Sams to winam preefchá weda. „Un fargees tahdás gekigás dohmás eelaistees! Tu jau nu fini, kahdi augli tahm ir.“

Arturs kluſi zeeſdams paklausija, kluſi zeeſdams paneſa mehdischanu un neewaſchanu, fo tee ziti puikas tam lá behtiu wirſu behra.

No ſchihs deenas nabaga puikam grubta dſihwe eefahzahs, kas winam ar ſlumju pazeetibu bij japanes; jo winsch jau tur neko newareja pahrgroſſiht nedf pahrelaboht. Skohlotajs wunu gauschi flitti un negeenigu tureja un nemas par tam neruhpejahs, ka winsch ari buhtu jamahza. Skohlá winsch ne weenu weenigu reiſi netifa eelaiste, bet til lá kehla-puika dabuja strahdaht. Winam bij uhdens janef, malla jazehrt, traufi jamaſga, naſchi jatihra, ar wahrdu ſakoht, tee wiſu praſtakee kehla darbi japaſtrahda. Ghdeena laika winsch dabuja arweenu to, kas blohda atlikahs, un kad nu tas alaſch tá mehſa notikt, ka blohdu pawifam tuſſchu kehki ifneſa, tad ari winsch neneeka nedabuja. Bes tam wehl ziti puikas wunu kalpinaja, bet skohlotajs to redſedams winus nemas par to neapſtrahpeja. Arturam bija teem ildeenas ſahbaki un drehbes japuze, un to daridams wehl dauidſlahrt rupjus wahrnus un fi-teenus dabuja, bet pee tahm ſpehlehni un iſluſteſchanahm winsch nekad nedrihſteja peebeedrotees. Winsch bij tá ſakoht, tas ſuns, fo kates ar kahju ſpehra un kas tatſchu nedrihſteja loht.

Tahdá grubtá un behdigá buhſchaná winsch pawadija trihs gadus, un buhtu pateſi tur bohjá aigahjis, ja nebuhtu kas atgadijees, kas winam to wiſleelaku laimi, prohti brihwibu atneſa.

Kahds jauns ſkohlneeks, ar wahrdu Juris, tika pee Waltera ſkohlá nodohnts. Tas bij kahda Zhru ſenneeka dehlá, lam kahdu druſku laſiht un rakſiht bij jamahzahs, kas wehlaſ ſawa puſlihdſ turiga tehwa ſaimneezibu waretu waldiht. Juris bij prahws, plegigs ſehns kahdus ſeſchpadſmit gadus wezs, ar ſarlaneem waigeem un mihligahm azim. Kad wezee ſkohlneeki, lá jau ceraduſchi, wunu lá jaunu peenahzeju gribeja neroht un apſmeet, tad winsch ar teem it ihfi iſtaijjahs. Winsch panehna tohs lá kahdus pelu-maiſchelus katra rohká weenu un tad lika weenam ar ohtru til ilgi baditees, kamehr tee raudadami pehz ſchehlaſtibas luhdsahs. Kad nu winsch redſeja, ka ſawus pretineekus uf kahdu laiku buhs pahrmahzjis, tad laida tohs walá.

Nu Zuhſ mani paſiſteet,“ winsch fazija ſmaididamees, „un es dohmaju, Zums buhs nu labu laiku pahretikſchanas!“

Winsch ari it ahtri eeraudſija, jif grubti tam nabaga Arturam te klahjahs, un winam gauschi ſirde ſahpeja, redsoht, ka tas no wiſeem tika bes ſchehlaſtibas lamohts, nizinahts, fiſts un grubſihts, un ka tas teem ziteem bija par naſtu-neſeju. Kahdu deenu winsch pee Arturu peegehja, kad tas patlaban kahdá kaktá apupees ſawu puſdeenas-maltiti, kahdu wahju, plahnu ſupi ſtrehba, kamehr ziti puikas ſpehledami un blaustidamees pa pagalmu ſkraidija.

„Nu, puifch,“ winsch to mihligi uſrunaja, „kapehz tu neſpehle lihds un ne-efi tahds lihgfms lá tee ziti?“

Arturs pazehla bailigs ſawas azis, bet kad winsch labprah-tiga Zura mihligu, ſmaididamu waigu eeraudſija, tad tam aſarás azis mirdſeja.

„Es nedrihſtu, jo wini man ſit un dſen prohjam,“ winsch ſchehli fazija.

„Ala, kad es tur klahrt eſmu, tad wini to nedrihſt dariht,“ Juris fazija. „Bet es jau eſmu manijis, ka tewi gauschi flitti tura. Kapehz tá? Waj tu fo launa darijis?“

„Né, né!“ Arturs atbildēja. Wini mani til ilgi mohzjhs, kamehr es pawifam nobeigts buhſchu.“

Un to teizis winsch eefahza ruhtti raudaht.

„Nabaga behrens,“ Juris lihdszeetigi fazija. „Neraudi wis! Kad tu neko launa ne-efi darijis, tad es gan uf preefſchu ſinaſchu tewi paſargahrt. Nu, neraudi! Paſtaſti labaf man kahdu druſzianu no tawas dſihwes.“

Winsch til mihligi rnnaja, un parahdijahs til laipnigs, ka Arturs it ahtri tam uſtizejahs.

„Bet tu nedrihſti to iſteikt, winsch fazija, zitadi mani liks alkal apaſſch pumpja, un to zeeſt ir gauschi grubti!“

„Apaſſch pumpja? Ko tu ſaki?“ Juris praſija no brih-numeem pahrneents, un auſtri drebuti winam par ſaulcem pahſkrehja, kad Arturs tam ſtahtſija, fo toreis zeetis.

„Tas ir par dauds!“ winsch pahſteigts iſſauza. „Bet ſaki jel, kapehz tewi tá mohzija?“

Arturs nu peelihda tam it tuwu klahrt un eefahza bailigi un kluſi ſtahtſiht. Winsch wiſu iſtahtſija, lá wina onkulis to ſew lihds uf ſawu pili aiſlabinajis, lá to zeetumá turejis, lá Zahnis to mohzjis un ka beidsiht ſche tizis atdohts. Juris to dſirdeedams ſehkitahs japnojoht, un ſanehina it kahrigi latru wahrdu, fo nelaimigais ſehns ſtahtſija.

„Un tas wiſs ir taiſniba? Miktigi un pateſi teeſa?“ winsch no brihnumeem pahrneents iſſauza.“

„Wiſs taiſniba mihtlais Zuri,“ Arturs fazija. „Kad til es no ſcheijenés ahtrá tiktu, tad jau gan ſawa tehwa pili at-raſtu un wina rohkás patwehrumu pret ſawu breeſnigu on-kuli dabutu!“

„Kad wairak ne, tad pee tam es tew waru lihdsieht,“ Juris ſirdi ſafilis teiza. „Zahlaſ ſinams, tad es neko newaru dariht, lá tewi pee ſawa tehwa noſuhtihrt. Winsch dſihwo til kahdas tſchetras weſtes no ſcheijenés un ir weegli atrohnamés. Winam tu wari uſtizeetees, un winsch tew tahlaſ palihdsese. Nabaga ſehns, jif breeſnigi ar tewi darijuſchi! Ja, tew jabehg, un pat jau nahloſchá naſti. Pauji til man waku. Te tew palikſhana naw, wini pateſi tewi lihds nahwei nomohzitu. Zeet kluſu, neſafi neneeka, ap puſnakti tew buhs brihwam buht, til teefſham lá mani Zuri ſauz!“

Behz kahda brihſcha winsch aigahja un atſtahja Arturu til zeribas pilnu, ka tam til fo bij eeſpehjamés ſawu nodohmu paſleht. Winsch jutahs jaw brihws ſawá dſimtene, ſawa tehwa rohkás.

Nabaga puika! Winsch nefinaja wis, ka wina tehws jau ſeu bij nomiris, un newareja ari ſinaht, ka Anmentahla pili aiſſneegdams wiſkam rihtlé eefrees.

Nemeerigs winsch pehz wakara ilgojahs, — tas atmahza, un wina ſirde it ſtipri puſteja, kad beidsiht winsch lihds ar ziteem puikahm tapa gultá ſuhtſihts. Wina zeribas un preeki to bij tá eekluſtinajuſchi, ka winsch neweenu azi newareja aiſ-

daribt. Nomohda palidams winſch fawâ gultâ guleja un Klauſijahs, kâ tee ziti it meerigi ſnaufdami elpoja.

Ap puſnakti winam liſahs, it kâ lehni ſohki buhtu dſirdami, tadehl winſch pazehlahs fehdus.

„Artur!“ kahda balſs tſchukſteja.

„Tê es eſmu!“ Arturs tilpat klufi atkal atbildeja.

„Labi! Zelees augſchâ! Wiſs ir fakaiſihts.“

Lehni, lehni, pat no tahs wiſu klufalahs tſchabeſchanas bihdamees Arturs no gultas iſlahpa un ſchigli fawas drehbes uſwilla. Kurpes panehma tâpat rohlâ.

„Nahz!“ Juris tſchukſteja.

Arturs pa tumſu grabhſtîdamées tam tuwojahs. Juris iſwêda to it uſmanigi no gulamas iſtabas, un tad zaur gangi eedami pee trepehm peenahza, pa kurahm tad nokahpdami iſnahza pagalmâ. Wiſas durwis palika wafâ. Ahtri tee pahp pagalmu pee teem dſelſtrelinu wahrteem aiſſteidsahs. Juris tohs atſlehdſa un iſlaida Arturu ahra.

„Nu ſkreen zif wari,“ winſch ſazija. „Turees arweenu par ſcho kaiſno zelu, kamehr pee pirma zeema teezi. Ta treſcha mahja pa labo rohku ir mana tehwa mahja, tur peeſlape.

Œafi winam labas deenas no manis, un ne-aiſmirſti ari tam teikt, kâ winſch to zitu no manas mutes dſirdehs.“

„Bet tu, miſhlais, labais Zuri,“ Arturs ſtohſtijahs, — „waj tu netiſi bahrgi ſtrahpehts par to, kâ tu mani eſi iſlaidis?“

„Neweens to neſin,“ Juris atbildeja. Eſ eegahdaju jau preekſch laikus weenu pudeli rumas un ſcho wakar Samu ar to kreetni peedſirdinajis, tam mahjas un wahrtu atſlehgâs no kabatas iſwilku. Kad ari winſch to tagad ſapraſtu, tad to-mehr winſch to nedrihſt teikt, un turklaht, es jan ari wairs ilgi tē nepaliſſchu. Kad mans tehws no tewis dſirdehs, kâ tē eet, tad jau winſch tuhliſt uſ weetas mani no ſcheijenes iſnems un zità ſkohlâ nodohs. Tapehz nebehda par mani, bet til ſkreen un gahda pats few drohſchibu.“

„Tuhſtroſch reiſ tew pateizu, miſhlais Zuri!“ Arturs ſazija ta gohbdiga ſehna rohku pee ſawas ſirds ſpeesdamas. „Deews tew to atmaſahs, ſo tu tagad mani miſledams dari!“

„Labi, labi, miſhlais Artur!“ Juris miſligi atbildeja. „Doh-dees til prohjam, es wehlu dauds laimes uſ zelu!“

Arturs wehl weentreiſ fawa labdaritaja rohku ſpeedis un tad ſchlihrâhs un ſteidsahs zil ahtri ween wareja pa tumſchu nakti uſ preekſchu. Pehz kahdas ſtundas gahjuma winſch jau ſunu reefchânu wareja ſadſirdeht, un tadehl noprata, kâ tas no Jura apſihmehts zeems wairs taklu ne-efohht. Drihs ari winſch to pirmo mahju aiſſneedſa, un pee treſchahs winſch apſtabjahs un pee durwim peeſita.

„Kas tur ir?“ tã kahda balſs eekſchpuſe praſija.

„Kahds, kas no Jura Brazera ſuhthits, Arturs atbildeja.

Tuhliſt durwis atwehrahs un Arturs pahp ſleegſni eekahpa, pahp to ſleegſni, aiſ kura tam drohſchu patwehrunnu un paglabafchânu waijadſeja atraſt.

„Bet tahs jaw ir pateefi aplamas un nedſirdetas leetas, mans nabaga ſehns!“ tã wezais Brazeriſ eefanzahs, kad Arturs tam ohtrâ rihtâ ſawu liſteni bij paſtabſtijis. „Eſ nemas neſchauhohs, kâ tu pateefibu eſi runajis un zil es tew waru palihdſeht, to es labpraht un pateefi gribu dariht. Tew waijaga naudas un zitas drehbes, jo tawâ ſkohlâs-appehrbâ tewi lehti paſihbu un ſakertu. Beſ tam tew wehl ari pahp juhru uſ Angliju jateel. Scho wiſu es tew waru apgahdâht, jo es paſihſtu kahdu gohbdigu ſweijneeku, kas tewi labpraht uſ tawu

tehwiſas kraſtu aiſzels; un drehbes man wehl ir no ta laika palikufchâs, kur Juris tawâ leelumâ buhdams tahs walkaja. Tahs tu apwiſſſi, un til ſo wakarâ tumſch metiſees, tad dohſimees zelâ pee mineta ſweijneeka, kâ lai tas tewi beſ kahdas kawefchânahs pahri zel. Kad tu atkal Anglijà buhſi, tad tu wareſi luhkloht pats few palihdſeht.“

„Ah, gan jau es ſawu tehwa pili atradiſchu,“ Arturs ſazija. „Tã ir leela un dauds laudim paſihſtama pilz.“

„Labi, tad atſpirdſinajees un eſtiprinajees ſchodeen pee mana ehdeena un dſehreena, kâ wakarâ labi duhſchigs un jautſes eſi,“ tã gohbdigais ſemneeks runaja. „Man peenahlahs tuhliſt uſ ſko! lu eet un ſawu Zuri mahjâ pahwest; jo tur, kad tas tã ir, winſch jau neko laba newar mahzitees. Tagad es wiſas durwis noſlehgſchu zeeti, kâ neweens tē newarehs eekſchâ tikt, un tu turees arweenu apſlehppees un neweenu azumirſli pee lohga nerahdees. Walteris, to drohſchi tizu, pehz tewis mekſehs un kad winſch tewi ſchê atrohd, tad jau ſinams, kâ tew tawâ brihwiba ſudufe.“

Luhdsams atmet wiſu leeku drohſchibu un eſi alaſch uſmanigs, mans miſhlais behrens!“

Arturam ſchauhſchâlas pahpſtrehja dohmajoht, kâ atkal waretu Waltera warâ kriſt un apſohlijahs gauſchi bailigs un uſmanigs buht. Pehz kahdas ſtundas wezais Brazeriſ no mahjas iſgahja un ap puſdeenas laiku ar ſawu dehlu atpakat, pahnahza, kas Arturu it ſirjnigi apſweizinjaja.

„Tawa iſbehgſchâna ir pateefi wiſu ſkohlâ ſatrhzinajuſe.“ Juris uſ Arturu ſazija. „Waltera lungs no duſmahm un iſbailehm eet tã negudſs un newar nemas iſdohmahht un ſapraſt, uſ kahdu wiſſi un pa kureni tu warejis iſbehgt.“

Eſ ſinams ſohhti ſargajohs, to winam iſſkaidroht, un tagad til preezajohs, kâ nu atkal mahjâ eſmu. Eſi beſ behdahm Artur! Lai gan ſkohlôtajis, Sams un wehl trihs ziti aſins ſuni tawas pehdas dſen, tomehr neweens no teem tewi neatradihſ, un lihdiſ tu jaw buhſi Anglijà, tad tu winus wehl wareſi iſſmeet.“

Arturs nu tika kahdâ behnina kambari paſlehphts, kur Juris winam beedſs palika, kamehr wakars atnahza. Tahda ſlehpſchânahs nebij patwiſam waijadſiga, jo neweens ſchini mahjâ pehz ta iſbehguſchâ nepraſija.

(Uſ preekſchu wehl.)

Lihgawina.

Nem wehſmina ſcho dſeefminu,
Wiſnes to lihgodama;
Sweizini tu to mettinu,
Kas manim miſtojama.

Teiz winai: „Waj wehl atmini,
Kad mehſ lohpa ſpehlejam;
Kâ ſeedoni tee putnini,
Tã mehſ ligſmi dſeedajam.“

„Ah, pehz tewis lihgawina
Weenumehr es ilgojohs;
Nahz pee manis, ai ſirſnina,
Lai es wairs neſehrojohs.“

Buht wehſmina, to runaju
Sweizini to miſligi;
Teiz, no wiras ween dohmaju,
Miſledams to ſirſnigi.

R. Matſcherneekſ.

Gradi un feedi.

Grāmata, ko sawam draugam raksta Swingulis, kas no Maleneescheem aīsgahjis uš Fizli Puzli semi un tur apmetees uš Dsihwi.

Sirds mihlais draugs Tschaukste!

Lihds schim stipri ween tizeju, ka Maleneeschōs ta ihsta, dsita, gruntiga gudriba mahjo. Bet nu, kamehr Fizli Puzli semi dsihwoju, klaidri redsu, ka manim leeliski wihslees. Zo te Fizli Puzli semi tal wehl dauts gudraku zilweku ne ka ir pašchōs Maleneeschōs.

Du fini, ka muhsu deenas tas ir zilweku wihswehtalais peenahkums, naudu pelniht un kraht. Ari Zuhju puse tabdu netruhtst, kas scho teizamo skunsti labi mahk. Ziti pelna naudu zaur to, ka sawus brahtus usfkata ka ehelus un kamehtus, kureem uskraj jo leelas, jo smagas nastas. Ziti paleek brangi, fahrti, trekni un tauti zaur to, ka sawus brahtus speesch it ka wasku.

Netizi wis, mihlais Tschaukste, ka scheem taukeem gohda-wihreem winu gohdu gribu masinaht jeb laupihst. Basarg' Deems! Es wineem labpraht dohmu wisu gohdu, kas teem nahkaks.

Tomehr ar Fizli Puzleescheem wini tal ne no tahleenes newar lihdsinatees. Klaušees nu spreedi tad pats:

See mums Fizli Puzli semi lini ihfi augufchi un zena ari masa. Mudsu gan papilnam un pahrdeweju netruhtst. Bet pirzeji ar laterni mellejami. Tomehr bes naudas muhsu nau-das-gadufimtene tal newar peektst.

Ko nu dara muhsu gudree Fizli Puzleeschi. It ka Kolombs Ameriku usgahjis, ta Fizli Puzleeschi jaimu naudas aku usgahjuschi. Brohti ta:

Wini eedihda kuzuschlas ta ka tahs peekerahs reisneekem, kas zaur Fizli Puzli semi zeto. Ja tam reisneekam mihsta firds, tad newihsho kuzenu aiskaidiht ar lohku, jeb ar atmi-neem. Kuzens pehz tahs mahzibas, ko dabujis, reisneekam pa-kal steidsahs us pehdahm, lihds kamehr safneeds reisneeka mahju. Te funitis laipnigi un mihligi grohsa asti, ta ka luhgdams, lai winu eelaischoht istaba. Reisneeka behrni kuzenu baro un ar to spehlejahs.

Bet nu greesifimees atlat atpatat us Fizli Puzli semi un redsefm, kas tur noteek. Suna ihpaschneeks kuzenu wisur melle un nemet meeru, kamehr sinahst dabujis, kur fums esohst. Un nu bes kaweschanahs ar nelaimigo reisneeku fahl prozeseereht un to apjuhds pee kallateefas deht suna laupischanas un deht waras darbeem.

Bet nu tew, mihlais Tschaukste, jaim, ka Fizli Puzleeschu kallateefa ir ta wisgudraka teefa wisu Giropa un ka sawus Fizli Puzleeschus aistahw lihds beidsamam. Pehz beigtas is-melleschanas teefa spreeda tabdu spreedumu, ka reisneekam it ka suna laupitajam jamaksa suna ihpaschneekam kreetna nau-das teefa un ka fums turklahst wehl jadohd atpatat.

Gudriba ir skaisa leeta, mihlais Tschaukste. Ko lihds zil-weks bes gudribas? Neko! Fizli Puzleeschu kallateefas gud-riba atspihd neween no ta, ka reisneekam peespeeda kreetnu naudas malkaschanu, bet ihpaschi no schahs leetas: Suna ih-paschneeks kahdas trihs deenas sawu funiti melleja, kamehr sinahst dabuja, kur tas bija. Tahda mellejchana ir aplam gruhts

darbs un melletajs mellejoht drihs peekuhst un — slahpes zeesch. Tapehz muhsu wihrinisch melleedams sinams stiprinajahs ar bairischu.

Teefa nu spreeda, ka reisneekam jamaksa par wisu to bai-rischu, ko melletajs bija isdsehris. —

Du nu redsi, mihlais draugs Tschaukste, ka es ne-esmu wis melojis neds leeljees, fazidams, ka Fizli Puzleeschōs ta ihsta gudriba mahjo. —

Stahsti nu to leetu saweem brahteem, teem ziteem Male-neescheem un mahzi wineem, ka teem jadara. Lai fewim au-dsina kuzuschlas un lai tahs ta eedihda, ka laipnigi asti grohsa un reisneekam peekerahs un wehlat lai tad wini ar reisneeku fahl prozeseereht. Kad ta darhs, tad winu naudas makeem dilons muhscham nepeemetifees.

Dsihwo nu sweiks wesels, mihlais Tschaukste, sweizini Brenzi, Tawaru, Sohfi, Duzenu, Rejnajo, Tuhteru un wisus zitus Maleneeschus no Swinguta.

J. Kalnina kungam.

Zuhju rakstu „M. w.“ peelikuma pee № 3. zauri lasijis, brihnijohs un isbrihnijohs, kas Zums tahdas dohmas pahr manu rakstu M. w. peelikuma pee № 51. 1874. eepuhstis: „Ne-weenu no tahdeem notifikumeem muhsu wezais Maleenas Brenzis neds peedsihwojis, neds ari war peedsihwoht.“

Kura weeta pahr wisu manu rakstu Zuhš esat atradufchi, ka es no Maleenas Bretscha rakstu? Jeb waj Zuhš dohma-jat, ka til ween Maleenas Brenzis pasaulē atrohnams un ne-weens zits Brenzis? Ja tahdas Zuhju dohmas, tad esat lohki wihluschees; jo mans raksts runa pawizam no zita Bretscha. Tadeht nelainojatees, ka eedrohshinajohs Zuhš luhgt, — ja gribat us preekchu pretoschanas rakstus rakstihst, tad waitrof lasat un pahrdohmajat ka wareet labaki saprasi, kur waija-dsigs pretoschanas raksts. K. Matšcherneeks.

Ismaniba pahrdohschana.

Kanditors Treps Dresdenē mehds it gadus tai nedela preeksch gawenu fahlfchanahs sawadus rauschus zept, kas sawa gahr-duma deht teek dauts pirkti. It gadus Treps mehds schohs rauschus awises isfludinahst un fludinajumam peeleht klahst, ka winsch weena rausi eeleekoht dukatu. To winsch ari taisni isdara. Pirzeji, to sinahst dabujuschi, katrs steidsahs rauschus pirkt, lai waretu to rausi dabuhst nopirkt, kura dukats ir eel-scha eezepts, jo rausis tikai pahri kapeikas malka un katrs zere pahri kapeikas isdohdams dukatu dabuhst. Dukatu weena rausi eelikdams Treps til dauts to pirzeju sadabu, ka leelu pulku rauschu pahrdohd un labu pelnu panahk.

Kam taisniba?

A. Zil ir ta puse no tšchetreem?

B. Trihs.

A. Ka tad?

B. Panem tšchetrestuhri un pahrgrees to no weena stuhra us ohtru stuhri, tad tew kuhš 2 trihsstuhri, tapehz ta puse no tšchetreem ir trihs.

Arbilbedams redaktehrs Ernst Plates.

No zenjures atwehlehta. Rihga 14. Februari 1875.